

**UCHWAŁA NR XVII/131/17
RADY GMINY DZIADKOWICE**

z dnia 7 czerwca 2017 r.

w sprawie przyjęcia "Programu wspierania rodziny w Gminie Dziadkowice na lata 2017 - 2019"

Na podstawie art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697) oraz art. 18, ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016, poz. 446, 1579, 1948 oraz z 2017 r. poz. 730 i poz. 935) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dziadkowice na lata 2017 - 2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Teresa Wasilewska

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XVII/131/17
Rady Gminy Dziadkowice
z dnia 7 czerwca 2017 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny

**w Gminie Dziadkowice
na lata 2017-2019**

I. Wprowadzenie

Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Dziadkowice na lata 2017-2019 jest strategicznym dokumentem Gminy opracowanym, w celu realizowania przez wspólnotę samorządową szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Rodzina to podstawowa komórka społeczna składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Stanowi ona pierwsze naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze z którym styka się dziecko. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom wychowawczym, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych. Ważnym zadaniem samorządu lokalnego jest zawiązanie koalicji, na rzecz rozwoju działań na rzecz rodziny, między wszystkimi instytucjami działającymi na terenie gminy. Współpraca wszystkich podmiotów pozwoli na osiągnięcie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Działania na rzecz rodzin nie mogą mieć charakteru okazjonalnego i przypadkowego, gdyż nie przyniosą oczekiwanych rezultatów. Wszelkie inicjatywy w rozwoju polityki rodzinnej muszą być planowane i systematyczne. Temu celowi służy niniejszy program.

Podmiotem realizującym program na poziomie gminy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadkowicach. Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2017-2019 wyznacza priorytety i cele do realizacji oraz wskazuje na przebieg procesu monitorowania programu.

II. Uwarunkowania prawne realizacji programu

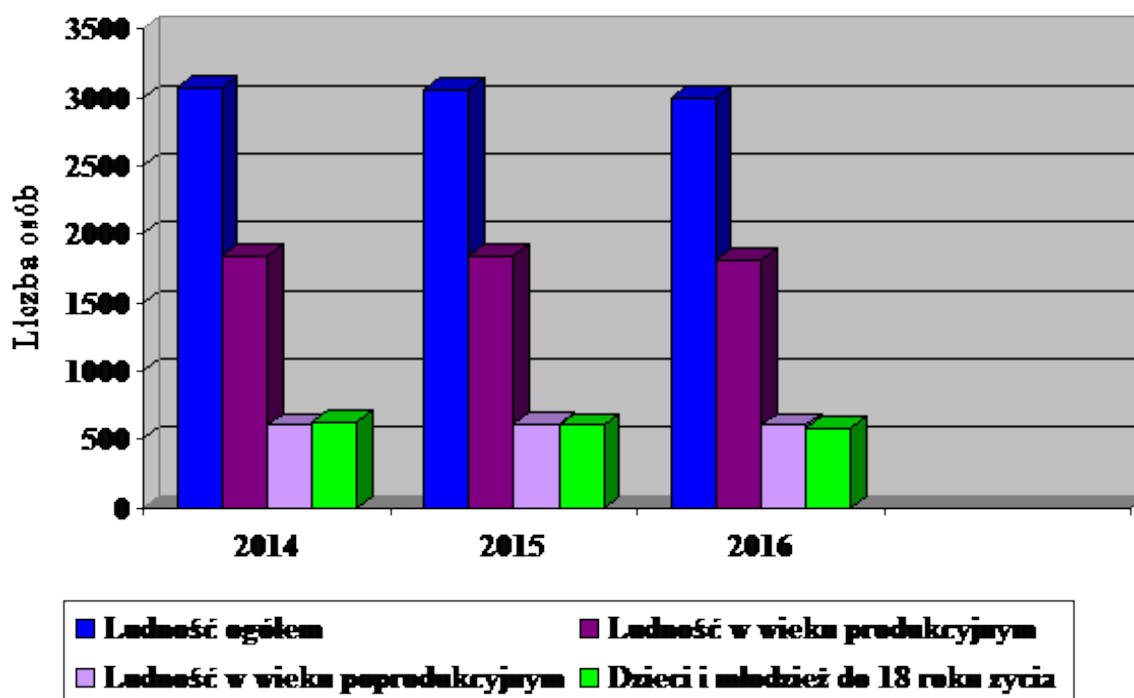
Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
2. Konwencję o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. Nr 120, poz. 526);
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697);
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
6. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487);
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017r., poz. 783);
8. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dziadkowice na lata 2012 – 2020.

III. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Dziadkowice

1. **Sytuacja demograficzna.** Gmina Dziadkowice jest gminą rolniczą, położoną w południowej części województwa podlaskiego (powiat siemiatycki). Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2016 r. wynosi: 2.991, w tym 1.536 mężczyzn i 1.455 kobiet. Dzieci w wieku od 0 do 5 lat jest 181, dzieci w wieku od 6 do 12 lat - 212, młodzieży od 13 do 18 lat - 182, osób w wieku produkcyjnym – 1.814, w wieku poprodukcyjnym - 602 osób.

Wykres nr 1. Liczba ludności w gminie Dziadkowice w latach 2013-2015 z podziałem na grupy wiekowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS, bdl.stat.gov.pl/BDL

Jak widać liczba mieszkańców gminy sukcesywnie maleje. Na przestrzeni lat 2014-2016 zmniejszyła się o 2,5 %. W jeszcze szybszym tempie maleje liczba dzieci i młodzieży. W analogicznym okresie zmalała o 7,3 %.

2. Edukacja

Na terenie gminy funkcjonuje jedna szkoła podstawowa i jedno gimnazjum w Zespole Szkół w Dziadkowicach, do którego uczęszcza łącznie 214 uczniów, w tym 59 uczniów gimnazjum, 130 uczniów szkoły podstawowej, 25 uczniów klasy „0”. 22 dzieci korzysta z oddziału przedszkolnego.

Tabela nr 1. Edukacja w latach 2014-2016

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	65	50	42	47
Uczniowie szkół podstawowych	117	130	136	130
Uczniowie gimnazjów	77	70	67	59
Liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach podstawowych	20	19	17	16
Liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach podstawowych	26	23	22	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Dziadkowice

W zakresie edukacyjnym na poziomie podstawowym i gimnazjalnym potrzeby mieszkańców gminy są zaspokojone. Dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych jest odpowiednia. Ponadto wszystkie dzieci zgłoszone do uczęszczania do placówek wychowania przedszkolnego mają zapewniony dostęp. Nie występują braki w tym zakresie.

3. Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę zdrowotną na terenie gminy Dziadkowice zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, gdzie funkcjonują: gabinet lekarski, gabinet szczepionno-zabiegowy, gabinet pielęgniarstwa i pielęgniarki środowiskowej. NZOZ w Dziadkowicach w ramach swej działalności zapewnia również profilaktykę zdrowotną dla dzieci i młodzieży. Na terenie gminy prowadzony jest prywatny gabinet stomatologiczny. Część świadczeń w gabinecie świadczona jest nieodpłatnie w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. Na terenie gminy dział również punkt apteczny.

4. **Bezpieczeństwo.** W zakresie bezpieczeństwa publicznego nie odnotowano w ostatnich latach znaczących różnic w ogólnej liczbie interwencji (w 2013 r. – 154 , w 2014 – 142, w 2015 r.- 153). Co warto jednak zauważyć, ostatnio odnotowano wzrost liczby interwencji dotyczących przemocy w rodzinie (w 2014 r.- 16 interwencji, w 2015 r. – 19). W związku z tym istotną rolę w zwiększeniu bezpieczeństwa rodzin odgrywać będzie prawidłowa działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

5. **Pomoc społeczna.** Istotnym do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dziadkowicach. System pomocy społecznej w 2016 roku obejmował wsparciem 118 rodzin, w których przebywało 400 osób. Gminę Dziadkowice według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku zamieszkiwało 2991 osób. Z dokonanej analizy wynika, że 13,4 % mieszkańców miasta zostało objętych pomocą społeczną. Jest to wysoki wskaźnik w stosunku do innych gmin.

Tabela nr 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2014-2016.

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej						
	Rodzin z dziećmi						
	ogółem	ogółem	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci i więcej
2014	129	78	13	18	25	17	5
2015	133	79	9	22	26	19	3
2016	118	69	9	19	26	13	2

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Dziadkowicach

Z przedstawionej tabeli wynika, że od 2016 roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ma tendencję spadkową.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że głównym powodem przyznawania świadczeń pomocy społecznej jest ubóstwo. Na kolejnych miejscach wśród powodów udzielania pomocy jest potrzeba ochrony macierzyństwa, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego. Powody przyznawania pomocy w latach 2014 – 2016 przedstawia poniższa tabela Nr 3.

Tabela nr 3. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w latach 2014 - 2016

Powód trudnej sytuacji życiowej	ogółem			Liczba osób w rodzinach		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Rok						
Ubóstwo	84	81	84	252	255	252
Sieroctwo	1	1	1	1	1	1
Bezdomność	0	1	0	0	1	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	59	59	59	297	294	266
Bezrobocie	43	47	43	134	161	134
Niepełnosprawność	26	29	26	58	68	58
Długotrwała lub ciężka choroba	49	53	49	122	135	122
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	26	32	26	107	126	107
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	3	5	3	6	9	6
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	1	1	1	1	1	1
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa	0	0	0	0	0	0

Jako, że głównym powodem przyznawania pomocy jest ubóstwo to ważnym zadaniem staje się zabezpieczenie bezpieczeństwa finansowego rodzin. Wsparcie finansowe rodzin to nie tylko pomoc społeczna ale również świadczenia rodzinne oraz świadczenia wychowawcze. Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w latach 2014-2016 oscyluje na tym samym poziomie. Rodziny posiadające troje i więcej dzieci otrzymują również dodatki z tytułu wychowywania w rodzinie wielodzietnej. Na dzieci uczące się w szkołach ponadgimnazjalnych przysługują dodatki z tytułu dojazdu lub zamieszkiwania w internacie. Na dzieci niepełnosprawne wypłacany jest dodatek z tytułu niepełnosprawności oraz zasiłek pielęgnacyjny. Kwoty świadczeń rodzinnych podlegają waloryzacji.

Ilość rodzin objętych wsparciem finansowym w formie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4. Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w latach 2014-2016.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	w tym dzieci
2014	146	634	357
2015	140	589	327

2016	147	626	347
-------------	------------	------------	------------

Bardzo istotnym wsparciem finansowym dla rodzin stał się długofalowy program Rodzina 500 plus wprowadzony ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Program wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2016 r. Ile rodzin z terenu gminy Dziadkowice zostało objęte tą formą wsparcia przedstawia tabele poniżej.

Tabela nr 1. Liczba rodzin otrzymujących wsparcie w ramach programu rodzina 500 plus w 2016 r.

Rok	Liczba rodzin pobierających świadczenia wychowawcze						
	ogółem	na 1 dziecko	na 2 dzieci	na 2 dzieci	na 2 dzieci	na 2 dzieci	na 2 dzieci
2016	168	86	64	37	7	0	1

Jednym z głównych powodów przyznawania pomocy jest również bezrobocie. Stopa bezrobocia w gminie Dziadkowice kształtuje się w ostatnich latach na poziomie około 4% i jest dużo niższa niż w powiecie i województwie. Bezrobocie dotyczy głównie osób z niskim wykształceniem (podstawowe, gimnazjalne, zawodowe). Trzeba zauważyć, że 97% gospodarstw domowych czerpie dochody z rolnictwa, a dodatkowo z emerytury i renty (27%), z działalności pozarolniczej (29%) i z pracy najemnej (29%). Gmina ma zatem charakter typowo rolniczy. W celu określenia faktycznego poziomu bezrobocia należałoby więc uwzględnić także bezrobocie „ukryte” w rolnictwie, co jest jednak wielkością trudną do uchwycenia. (Źródło: *Bank Danych Lokalnych GUS*). W celu zapewnienia samodzielności finansowej rodzin należy prowadzić więc aktywizację społeczno-zawodową.

Kolejnymi powodami udzielania pomocy społecznej są: potrzeba ochrony macierzyństwa oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego. W celu niwelowania tego problemu konieczne jest zintensyfikowanie pracy socjalnej na rzecz rodzin. Niezbędnym w tym celu jest zwiększenie liczby pracowników socjalnych oraz zatrudnienie asystenta rodziny.

6. Piecza zastępcza. W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci o potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje Sąd Rodzinny. Natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę, a gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki:

1.10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

2.30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

3.50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Dziadkowicach (wg stanu na dzień 31.12.2016 r.) wynika, że z terenu gminy Dziadkowice 2 dzieci jest umieszczonych w spokrewnionych rodzinach zastępczych. Żadne dziecko z terenu gminy Dziadkowice nie przebywa w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

IV. Cele i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Cele Programu. Głównym celem Programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku biologicznej rodziny oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Dziadkowice.

2. Cele szczegółowe:

- 1) Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- 2) Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny;

3) Podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi.

V. Harmonogram realizacji programu

L.p.	Cel programu	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin	1)udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej, 2)(wszystkie świadczenia pieniężne, pomoc w formie dożywiania dzieci w szkołach, inna pomoc rzeczowa), 3)wypłacanie świadczeń rodzinnych; 4)wypłacanie świadczeń wychowawczych, 5)przyznawanie Karty Dużej Rodziny.	2017-2019	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	1)liczba rodzin objętych poszczególnymi formami wsparcia, 2)kwota udzielonych świadczeń, 3)liczba wydanych Kart Dużej Rodziny.
		1)udzielenie dzieciom stypendiów szkolnych; 2)wypłata dodatków mieszkaniowych i energetycznych	2017-2019	Urząd Gminy	1)liczba rodzin oraz dzieci objętych wsparciem stypendialnym oraz kwoty świadczeń, 2)liczba rodzin otrzymujących dodatki mieszkaniowe i energetyczne.
	Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny	Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny: 1)edukacja społeczna na rzecz promowania wartości rodziny, 2)udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci w rodzinie.	2017-2019	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Zespół Szkół	1)ilość programów, 2)liczba osób uczestniczących w programach, 3)ilość plakatów, ulotek, 4)informacje zamieszczane na stronie internetowej.
		1)Praca socjalna skierowana na rzecz wzmocnienia rodzin a w szczególności rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych: a) zwiększenie zatrudnienia pracowników socjalnych b) zatrudnienie asystenta rodziny , c) wsparcie rodzin przez asystenta w opiece i wychowaniu dzieci, d) podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pomocą rodzinie,	2017-2018	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,	1) ilość rodzin objętych pracą socjalną, 2)ilość kontraktów socjalnych, 3)ilość zrealizowanych projektów, 4)liczba osób objętych projektami,
			2017		
			2018		
			2018 -		
			2019		
			2017 -		
			2019		
			2017-2019		5)liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
			2017-2019		

		2)organizowanie pomocy rodzin wspierających, gdy zachodzi potrzeba, 2)aktywizacja społeczno zawodowa oraz wspieranie aktywności lokalnej, 3)propagowanie idei wolontariatu.			
		Poradnictwo prawne i psychologiczne: 1)dyżury prawnika w Urzędzie gminy dla wszystkich mieszkańców, 2)dyżury psychologa w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2017-2019	Urząd Gminy Dziadkowice	1)Liczba osób korzystających z porad.
		1)działalność edukacyjno-wychowawcza w ramach szkolnym programów profilaktycznych, 2)wsparcie rodzin przez psychologa szkolnego, 3)organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, 4)prowadzenie zajęć wyrównawczych i korekcyjno-kompensacyjnych dla dzieci mających problemy edukacyjne.	2017 -2019	Zespół Szkół	1)liczba dzieci i rodziców objętych działaniami profilaktycznymi, 2)liczba rodzin objętych wsparciem psychologa, 3)liczba dzieci uczestniczących w zajęciach
		1)Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych: a) wsparcie psychologiczne i prawne dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz przemocą w rodzinie, b) kierowanie osób uzależnionych do placówek leczenia uzależnień, c) kierowanie wniosków do sądów o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, 2)realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, 3)dofinansowanie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży.	2017-2019	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1)liczba rodzin objętych wsparciem, 2)liczba osób skierowanych, 3)liczba osób skierowanych, 4)liczba programów, 5)liczba dzieci objętych programami profilaktycznymi, 6)kwota środków wydatkowanych
		Wsparcie i pomoc rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie: 1)Poradnictwo prawne: dyżury prawnika w Urzędzie gminy dla wszystkich mieszkańców,		Urząd Gminy, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,	ilość rodzin z dziećmi objętych wsparciem

		2)Poradnictwo psychologiczne dyżury psychologa w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 3)Interwencja kryzysowa		Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,	
		Profilaktyka zdrowotna: 1)Promocja zdrowego trybu życia: a)programy profilaktyczne b)pokazy, imprezy lokalne 2)Badania profilaktyczne dzieci i młodzieży.	2017-2019 2017-2019	Zespół Szkół w Dziadkowicach, Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Dołubowie. NZOZ w Dziadkowicach	1)ilość osób uczestniczących, 2)ilość dzieci i młodzieży objętych badaniami.
3.	Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny	1)Współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Zespołu Szkół, Policji, Służby zdrowia, kuratorów sądowych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji, 2)stała współpraca z PCPR jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej, 3)doskonalenie kadry pracujących z rodziną	2017-2018	wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	liczba spotkań, szkoleń, konferencji itp.

VI. Odbiorcy Programu

Odbiorcami Programu są wszystkie rodziny z terenu gminy Dziadkowice, a w szczególności:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) Dzieci i młodzież którym rodzina nie zapewnia należytej opieki;
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci.

VII. Realizatorzy Programu

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadkowicach przy współpracy z następującymi instytucjami:

- 1) Urząd Gminy Dziadkowice
- 2) Zespół Szkół w Dziadkowicach w oparciu o szkolne programy profilaktyki
- 3) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Dziadkowicach.
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dziadkowicach.
- 5) Komisariat Policji w Dziadkowicach ze szczególnym uwzględnieniem Dzielniczego na teren Gminy Dziadkowice.
- 6) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach.
- 7) Poradnia Leczenia Uzależnień w Siemiatyczach.
- 8) Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim oraz kuratorzy sądowi.
- 9) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dziadkowicach.
- 10) Gminny Ośrodek Kultury w Dziadkowicach.
- 11) Gminna Biblioteka Publiczna.
- 12) Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.
- 13) Kościoły i związki wyznaniowe.

VIII. Źródła finansowania

Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków

- 1) budżetu gminy,
- 2) budżetu państwa
- 3) środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

IX. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziadkowicach. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Dziadkowicach co roku do 31 marca przedkłada Radzie Gminy sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji programu.